

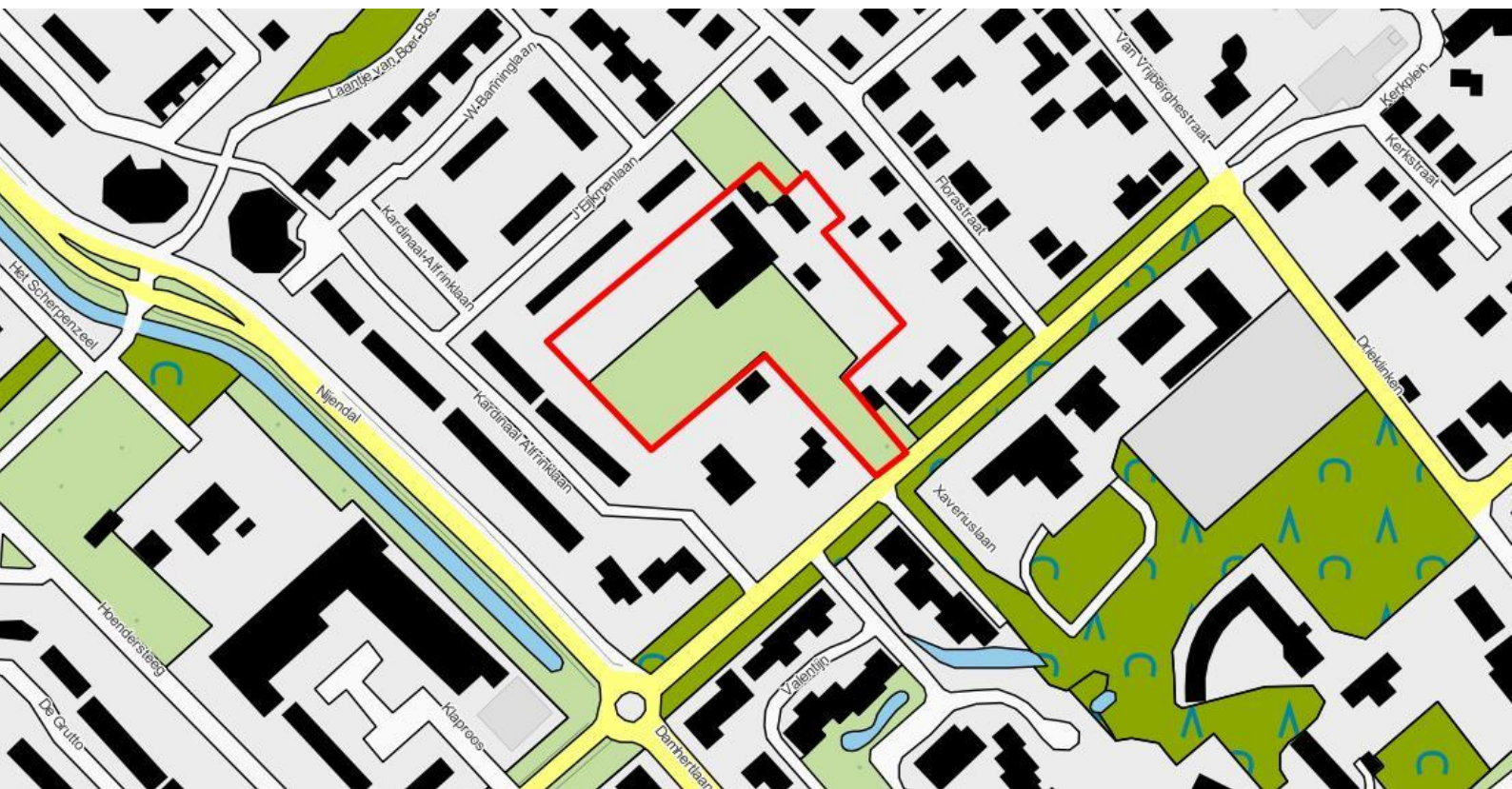

Regelink
Ecologie & Landschap

Mitigatieplan gewone dwergvleermuis

Florastraat Driebergen

In het kader van de Flora- en faunawet

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	A. Hoffmann
In opdracht van	Rijsenburgsehof vof
Rapportnummer	RA16402-01
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	21 oktober 2016
Aantal pagina's	16
Collegiale toets	T.P. Molenaar
Wijze van citeren	Hoffmann, A. , 2016. Mitigatieplan gewone dwergvleermuis Florastraat Driebergen. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA16402-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Papenweg 5

6261 NE Mheer

085-7737676

info@regelink.net

www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel	4
1.3 Leeswijzer	4
2. Huidige situatie	6
2.1 Ligging plangebied	6
2.2 Aanwezige ecotopen	6
2.3 Beschermden soorten	6
3. Ingreep	7
3.1 Omschrijving ingreep	7
3.2 Belang van de ingreep	7
3.3 Alternatievenafweging	8
4. Mitigerende maatregelen	9
4.1 Alternatieve verblijfplaatsen	9
4.2 Aangepaste werkwijze	10
4.3 Periode	10
4.4 Overige maatregelen	11
5. Bronnen	12
5.1 Literatuur	12
Bijlage 1. Flora- en faunawet	13

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Rijsenburgsehof vof is door Regelink Ecologie & Landschap in 2016 een ecologisch onderzoek uitgevoerd in het plangebied aan de Florastraat te Driebergen (Hoffmann, 2016).

Aanleiding van dit onderzoek is het voornemen om in het plangebied de bestaande gebouwen te slopen en nieuwe woningen te realiseren. De sloop van diverse opstallen (schuren, paardenstallen en overdekte rijbak) en herinrichting van het plangebied is ten behoeve van de bouw van 23 nieuwe woningen. Bij het genoemde onderzoek werd een zomerverblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) in het plangebied aangetroffen.

Deze diersoort is beschermd onder de Flora- en faunawet. In het kader van de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet) en het voorkomen van overtreding van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet moeten bij de geplande ingrepen voor de soort mitigerende maatregelen worden getroffen. Dat zijn maatregelen die erop gericht zijn negatieve effecten op de soort zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te verzachten.

1.2 Doel

De voorliggende rapportage beschrijft de handelingen die moeten worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te verzachten. Het rapport beantwoordt de volgende vragen:

- In welke periode dient de ingreep te worden uitgevoerd om negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk te voorkomen?
- Welke aanpassingen in de werkwijze tijdens de ingreep kunnen negatieve effecten op deze soort zoveel mogelijk voorkomen?
- Welke voorwaarden moeten aan de ingreep gesteld worden om de functionaliteit van het leefgebied voor de soort te behouden?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de huidige situatie in het plangebied voor de voorgenomen ingreep beschreven. De ingreep en het belang van de ingreep worden omschreven in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 worden de te nemen mitigerende maatregelen gepresenteerd. Tevens is een overzicht van de gebruikte bronnen opgenomen (hoofdstuk 5). In Bijlage 1 wordt het toetsingskader, de Flora- en faunawet, toegelicht.

Bij het opstellen van deze rapportage is uitgegaan van de definities zoals weergegeven op de website van Regelink Ecologie & Landschap¹.

¹ <http://www.regelink.net/kenniscentrum/definities-vleermuizenonderzoek/>
Mitigatieplan gewone dwergvleermuis
Florastraat Driebergen|RA16402-01

3. Ingreep

3.1 Omschrijving ingreep

De initiatiefnemer is voornemens om in het plangebied Rijsenburgselaan / Florastraat Driebergen alle aanwezige bebouwing te slopen ten behoeve van de bouw van nieuwe woningen. Ingrepen die daartoe in het plangebied moeten plaatsvinden bestaan voornamelijk uit:

- sloop van gebouwen;
- nieuwbouw;
- aan- en afvoer van materialen.

De sloop van diverse opstallen (schuren, paardenstallen en overdekte rijbak) en herinrichting van het plangebied is ten behoeve van de bouw van 23 nieuwe woningen.

3.2 Belang van de ingreep

In het ontwerp-bestemmingsplan "Rijsenburgsehof te Driebergen" (NL.IMRO.1581.DBGflorastraat6-ON01) is verwoord wat het belang van de ingreep is. Het plan geeft onder meer aan:

- Woonvisie gemeente Utrechtse Heuvelrug

In het kader van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking (zie paragraaf 4.1) wordt aangetoond dat met de voorgenomen ontwikkeling wordt voorzien in actuele behoefte. Het plan voorziet in 7 betaalbare eengezinswoningen die bereikbaar zijn voor starters en scheefhuurders (ruim 30%). De geplande twee-onder-een-kapwoningen kunnen optioneel worden voorzien van een ingerichte slaapkamer op de begane grond waarmee ze levensloopbestendig worden.

Daarmee past het plan binnen de kaders van de Woonvisie uit 2008, alsook de evaluatie uit 2013

- Ladder Duurzame Verstedelijking

Geconcludeerd wordt dat alle drie de treden van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking succesvol doorlopen zijn. Daarmee is de nut en noodzaak van de nieuwe stedelijke ruimtevraag en de ruimtelijke inpassing aangetoond.

- Milieuactiviteiten en bedrijfsactiviteiten

Tot slot wordt opgemerkt dat in de huidige situatie sprake is van bedrijfsactiviteiten, zoals het 'fokken en houden van graasdieren, zoals paarden (sbi-code 0143)' en/of 'manage (sbi-code 931)'. Deze worden beide aangemerkt als milieucategorie 3.1

met een minimale richtafstand van 50 m ten opzichte van woningen in een rustige woonwijk.

Met de realisatie van de nieuwe woningen komen deze activiteiten te vervallen. Het herbestemmen tot woningbouw betekent een verbetering voor het woon- en leefklimaat van de omliggende woningen.

De Flora- en faunawet hanteert een aantal belangen waar een ingreep onder kan vallen.

Onderhavige ingreep valt onder de volgende belangen:

e. dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;

j. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

3.3 Alternatievenafweging

De ingreep is gebonden aan het betreffende perceel, waardoor er ruimtelijk geen alternatieven zijn.

De bestaande bebouwing is voor het realiseren van de woonfunctie niet te behouden. Er zijn geen alternatieven mogelijk om de voorgenomen ingreep te realiseren.

4. Mitigerende maatregelen

Negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis kunnen ontstaan doordat bij de sloop van het betreffende gebouw het zomerverblijf zal verdwijnen. Dit effect leidt tot overtreding van de Flora- en faunawet.

In dit hoofdstuk is aangegeven welke maatregelen genomen dienen te worden om schade aan deze beschermde soort zoveel mogelijk te voorkomen dan wel te beperken. Hierbij wordt de Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis (RVO, 2014) gevolgd. Werken conform de eisen uit deze standaard geeft een grote mate van zekerheid dat de mitigerende maatregelen van voldoende kwaliteit zijn om overtreding van de Flora- en faunawet zoveel mogelijk te voorkomen.

4.1 Alternatieve verblijfplaatsen

4.1.1 Tijdelijke verblijfplaatsen

- Om de periode tussen sloop en voltooiing van de nieuwbouw te overbruggen worden in de directe omgeving van het plangebied vier vleermuiskasten opgehangen die aantoonbaar geschikt zijn als paarverblijfplaats voor gewone dwergvleermuizen (bijvoorbeeld type “Aangepaste Boshamer”). Deze kasten moeten blijven hangen tot minimaal zes maanden nadat permanente verblijfplaatsen in de nieuwbouw gerealiseerd zijn. Het plaatsen van deze kasten is voorzien in week 43 van 2016.
- De kasten dienen bij voorkeur binnen 100 m en maximaal 200 m van de oorspronkelijke verblijfplaats (zie Hoffmann, 2016), en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden te worden geplaatst.
- De kasten moeten zo worden opgehangen dat deze verschillende microklimaten aanbieden, door de kasten op te hangen met verschillende expositie ten opzichte van de zon.
- De kasten moeten een locatie hebben die vergelijkbaar is met of van betere kwaliteit dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (bij voorkeur op minimaal 3 m hoogte), vrije aanvliegroute en duisternis (afscherming van verlichting). Daarnaast moeten de kasten vrij zijn van verstoring en buiten bereik van predatoren hangen.
- De locaties dienen zoveel mogelijk afgestemd te worden op de reeds ingenomen territoria.
- Om ervoor te zorgen dat de vleermuizen voldoende tijd hebben om de nieuw aangeboden vleermuiskasten te ontdekken dient rekening te worden gehouden met een gewenningsperiode van minimaal drie maanden waarbij alleen de maanden april-oktober gelden.

- Het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen is niet noodzakelijk. Wanneer de vleermuiskasten geen belemmering vormen komt het de vleermuizen ten goede als deze blijven hangen zolang de kasten functioneel zijn.

4.1.2 Permanente verblijfplaatsen

- Bij de realisatie van de nieuwbouw worden de woningen aan de zuidwest- en/of zuidzijde op minimaal vier plaatsen voorzien van open stootvoegen van minimaal 14 mm breedte. Deze stootvoegen bieden vleermuizentoegang tot de luchtspouw. Ook worden open stootvoegen aangebracht op blinde stukken in de muur, zodat vleermuizen daar kunnen landen en vervolgens een spouwmuur kunnen inkruipen.
- Wanneer steenwol als isolatiemateriaal wordt gebruikt moet dit worden afgedekt met stevig, plastic gaas.

Door bovenstaande maatregelen te treffen ontstaan voor gewone dwergvleermuizen mogelijkheden om tenminste drie paarverblijfplaatsen in te nemen die duurzaam kunnen voortbestaan.

4.2 Aangepaste werkwijze

- Slechts in een van de te slopen gebouwen bevindt zich een verblijfplaats van vleermuizen (zie Hoffmann, 2016). Dit betreft een schuur op het terrein. Bij de overige gebouwen hoeft geen rekening gehouden te worden met vleermuizen. Deze gebouwen mogen zonder aanvullende maatregelen voor vleermuizen worden gesloopt. Wel dient bij de sloop van de overige gebouwen rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels, dat globaal loopt van 15 maart tot en met eind juli.
- De zomerverblijfplaats bevindt zich achter een houten betimmering aan de gevel. De betimmering wordt voor de sloop van het gebouw verwijderd. Alvorens de betimmering te verwijderen wordt door een ter zake kundige op het gebied van vleermuizen een inspectie uitgevoerd waarbij wordt vastgesteld of de vleermuis achter de betimmering aanwezig is. Pas als is vastgesteld dat er geen vleermuis aanwezig is wordt de betimmering verwijderd. Vervolgens kan het gebouw gesloopt worden.

4.3 Periode

De werkzaamheden die invloed hebben op de functie van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis dienen zoveel mogelijk plaats te vinden buiten de meest kwetsbare periode van de soort:

- De gewone dwergvleermuis leeft in een netwerk van verblijfplaatsen. Als het dier niet aanwezig achter het boeiboord, kan worden aangenomen dat het dier op een andere plek verblijft. Tevens zijn er vier alternatieve verblijfplaatsen aangeboden. De voorgenomen

werkzaamheden kunnen, met inachtneming van de beschreven voorzorgsmaatregelen het gehele jaar worden uitgevoerd.

- Desgewenst kunnen een jaar na afronding van de nieuwbouw (of eerder indien vastgesteld is dat de in de nieuwbouw aangebrachte voorzieningen door vleermuizen in gebruik genomen zijn) de tijdelijke vleermuiskasten worden verwijderd, maar dit is niet noodzakelijk. Mocht tot verwijdering worden overgegaan, dan dient dit te gebeuren op een moment dat de kasten niet door vleermuizen worden gebruikt. De winterrust van de gewone dwergvleermuis (de periode van begin december tot en met eind januari) is hiervoor dan een geschikte periode.
- De in de tekst genoemde perioden kunnen eerder beginnen of later eindigen, afhankelijk van de lokale meteorologische omstandigheden. Hierover kan een deskundige op het gebied van vleermuizen worden geraadpleegd.

4.4 Overige maatregelen

- Voordat de ingreep plaatsvindt dient een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd.

5. Bronnen

5.1 Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. Tirion Natuur.

Gemeente Utrechtse Heuvelrug, 2016. Bestemmingsplan Rijsenburgsehof te Driebergen, ontwerp. NL.IMRO.1581.DBGflorastraat6-ON01

Heusden, W.R.M. & S.J. Vreugdenhil, 2006. Handreiking Flora- en faunawet. Voor werkzaamheden en activiteiten in het kader van bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Rapport, Dienst Landelijk Gebied, Utrecht.

Hoffmann, A., 2016. Vleermuisonderzoek Rijsenburgselaan / Florastraat Driebergen. In het kader van de Flora- en faunawet. Rapport RA16073-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Ministerie van EL&I, 2010. Buiten aan het Werk? Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/03/01/buiten-aan-het-werk-houd-tijdig-rekening-met-beschermde-dieren-en-planten.html> (21-04-2014)].

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*.

Bijlage 1. Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de soortgerichte implementatie van de Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn en bundelt de bepalingen die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen: Vogelwet 1936, Jachtwet, Natuurbeschermingswet (hoofdstuk V: soortenbescherming), Nuttige Dierenwet 1914 en Wet Bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet beschermt in beginsel soorten.

Activiteiten waarbij schade wordt gedaan aan beschermde dieren of planten zijn verboden, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het “nee, tenzij”-principe). Het is dan ook altijd zaak om, waar mogelijk, activiteiten uit te voeren zonder schade aan beschermde dieren en planten aan te brengen.

De wet erkent de intrinsieke waarde van in het wild levende dieren. In de wet is dan ook een zorgplicht opgenomen: iedereen moet 'voldoende zorg' in acht nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten (niet alleen de beschermde) en hun leefomgeving.

Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet kent, naast de zorgplicht, een aantal verbodsbepalingen welke relevant zijn voor de onderhavige toetsing:

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Algemene maatregel van Bestuur (AmvB)

Op 23 februari 2005 is de AmvB art. 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden. In dit besluit is een vrijstelling voor specifieke activiteiten en soorten geregeld. Tevens introduceert de AmvB de gedragscode.

Tabel 1

Voor soorten die zijn opgenomen in Tabel 1 geldt een algehele vrijstelling wanneer de werkzaamheden vallen onder:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Soorten opgenomen in Tabel 1 zijn licht beschermd. Er dient een ontheffing te worden aangevraagd wanneer de werkzaamheden niet onder een van bovengenoemde categorieën vallen en er een (te verwachten) negatief effect op de soorten uit Tabel 1 is. Deze aanvraag wordt door bevoegd gezag onderworpen aan een lichte toets. Daarbij wordt getoetst of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is en of de activiteit een redelijk doel dient.

Tabel 2

Soorten opgenomen in Tabel 2 zijn zwaar beschermd. Hierbij geldt een vrijstelling mits gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Vallen de werkzaamheden niet onder de bij Tabel 1 genoemde categorieën of wordt niet gewerkt volgens een gedragscode, dan moet een ontheffing aangevraagd worden. Deze aanvraag wordt, net als voor de soorten van Tabel 1 geldt, onderworpen aan een lichte toets.

Tabel 3

De soorten opgenomen in Tabel 3 zijn strikt beschermde soorten. Ook wanneer werkzaamheden vallen onder een van de bij Tabel 1 genoemde categorieën geldt niet zonder meer een vrijstelling. Alleen bij bestendig beheer en onderhoud is een vrijstelling mogelijk wanneer gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Werkzaamheden die in een van de andere categorieën vallen en die negatieve effecten op beschermde soorten (kunnen) hebben zijn ontheffingsplichtig. Voor het verstrekken van een ontheffing wordt deze onderworpen aan een zware toets wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing voor de geplande activiteit is;
- de geplande activiteit geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

Bij soorten van Bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet tevens sprake zijn van een van de volgende door de Habitatrichtlijn erkende belangen:

- dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
- bescherming van flora en fauna;
- openbare veiligheid.

Vogels

Met ingang van 26 augustus 2009 heeft het Ministerie van LNV (nu EZ) een nieuw beleid ten aanzien van broedvogels ingezet. Verblijfplaatsen van broedvogels zijn door de Flora- en faunawet beschermd. De Flora- en faunawet kent hierbij geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat bovendien om individuele broedgevallen.

De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest. Deze eenmalig te gebruiken nesten vallen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet in de periode dat deze daadwerkelijk gebruikt worden.

Van een beperkt aantal vogels is de nestlocatie het gehele jaar beschermd door de Flora- en faunawet (Bijlage 1). Het betreft dan vogels die in de volgende categorieën vallen:

- vogels die het gehele jaar door gebruikmaken van hun nestlocatie als vaste rust- en/ of verblijfplaats;
- koloniebroeders die erg honkvast zijn en sterk afhankelijk zijn van bebouwing of specifiek biotoop.
- niet koloniebroeders die erg honkvast zijn en sterk afhankelijk zijn van bebouwing of specifiek biotoop
- vogels die jaar in jaar uit van hetzelfde nest gebruikmaken en zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

Voor het aantasten van de functionaliteit van een jaarrond beschermd nest dient altijd een ontheffing aangevraagd te worden.

Ontheffing kan alleen verkregen worden op grond van een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn.

Wettelijke belangen zijn:

- bescherming van flora en fauna;
- veiligheid van het luchtverkeer;
- volksgezondheid of openbare veiligheid.

Naast de bovenstaande vier categorieën is er ook nog een vijfde categorie. Van deze vogels wenst Bevoegd Gezag een inventarisatie of inschatting van de nestmogelijkheden in de nabijheid. Ontbreken deze dan dient de initiatiefnemer passende maatregelen te nemen en/of een ontheffing aan te vragen.

Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) een vrijstelling voor soorten uit Tabel 2 en Tabel 3 geven. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode. Een overzicht van goedgekeurde gedragscodes is te vinden op: <https://mijn.rvo.nl/gedragscodes-overige-organisaties>

(<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natuurnetwerk-nederland>).